

Τα στάδια του αθεϊσμού (Μητροπ. Ναυπάκτου & Αγ. Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 11, 2007

Κάθε γεγονός και κάθε πνευματική κατάσταση έχει στάδια. Σταδιακά αναπτύσσεται ο άνθρωπος και σταδιακά μπορεί να ζήσει διάφορες καταστάσεις. Στάδια μπορεί να διακρίνει κανείς στην αμαρτία, αλλά και στην αρετή. Έτσι μπορούμε να μιλήσουμε για στάδια και στον αθεϊσμό.

Όταν μιλάμε για αθεϊσμό πρέπει να είμαστε λίγο προσεκτικοί. Γιατί αυτός που εμείς νοιώθουμε άθεο στην πραγματικότητα δεν είναι. Μπορεί κάποιος να ζει πολύ διαφορετικά από ό,τι ζούμε εμείς, αλλά αυτό δεν μπορεί να κληθεί αθεΐα. Υπάρχει ο θεωρητικός αθεϊσμός και πρακτικός αθεϊσμός, μπορούμε δε να ισχυρισθούμε ότι υπάρχει και ο θρησκευτικός αθεϊσμός. Στον τελευταίο ανήκουν οι άνθρωποι εκείνοι που ζουν στον χώρο της Εκκλησίας πολύ επιφανειακά, χωρίς να αποκτούν προσωπική επίγνωση της θείας Χάριτος, προσωπική γνώση του Θεού. Οι Φαρισαίοι της εποχής του Χριστού ζούσαν μια τέτοια ιδιότυπη αθεΐα. Υποστήριζαν και δίδασκαν τον νόμο και όμως αγνοούσαν τον Νομοθέτη, και όχι μόνον Τον αγνοούσαν αλλά και Τον σταύρωσαν. Γι' αυτό είναι δύσκολο κανείς να χαράξει μια διαχωριστική γραμμή μεταξύ της πίστεως και της απιστίας. Μπορεί κάποιος να φαίνεται πιστός και όμως να καταλήξει σε πλήρη αθεΐα και αγνωστικισμό. Και μπορεί κάποιος άλλος να φαίνεται εξωτερικά άθεος και όμως να βρει την τέλεια πίστη.

Θα ήθελα στην συνέχεια να παρουσιάσω, παρά την δυσκολία τα στάδια του αθεϊσμού, όπως τα περιγράφει ο Κλεμάν. Βασικά διακρίνει τρία στάδια αθεϊσμού.

«Το πρώτο είναι ο αντιθεϊσμός, η επανάσταση ενάντια στο Θεό, στο όνομα της ελευθερίας και της δικαιοσύνης. Ο αντιθεϊσμός γεννιέται από την αποσύνθεση της χριστιανοσύνης, όταν αυτή, σιωπηρά νεκρή, μεταμορφώνεται σε ιδεολογία και αναζητάει τον ολοκληρωτισμό για να αντικαταστήσει τη χαμένη δύναμη του ολόκληρου». Μια κατεστημένη θρησκεία, που έχει μεταβληθεί σε ιδεολογία, απογοητεύει τους ανθρώπους, οι οποίοι επηρεασμένοι και από άλλα κοσμοθεωρητικά κίνητρα πολεμούν ανοιχτά αυτήν την νεκρά και αποστεωμένη θρησκεία. Οι αντιδράσεις είναι ισχυρές. Κοροϊδεύουν όλα τα της θρησκείας και μάλιστα στο όνομα της δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Είναι δηλαδή επαναστατικός και αντιθετικός.

Το δεύτερο στάδιο έρχεται μετά το προηγούμενο. Αφού κουράσθηκαν να εμπαίζουν και να πολεμούν φθάνουν σε άλλη κατάσταση. «Ο επαναστατικός και μαχητικός

αθεϊσμός εξασθενεί από την ίδια του τη νίκη. Ενώ οι μάζες γλιστράνε στην αδιαφορία... ή γλιστράνε στη φυγή και τη “διασκέδαση” της “κοινωνίας του θεάματος”, οι πιο απαιτητικοί προσκρούουν στο πεπερασμένο και παραιτούνται από την αισιοδοξία, αναπτύσσουν φιλοσοφίες του παραλόγου και της ναυτίας». Έτσι η αδιαφορία και η απελπισία είναι εκείνα που διακρίνουν αυτό το δεύτερο στάδιο του αθεϊσμού. Από θρησκευτικό βίωμα γίνεται κοινωνιολογικό. Κουρασμένος από την μάχη του ο άνθρωπος πέφτει σε απελπισία, που δεν θεραπεύει απολύτως τίποτα. Αντί να το μετατρέψει αυτό σε απελπισία κατά Θεόν, δηλαδή σε μετάνοια, το μετατρέπει σε απελπισία κατά κόσμο. Είναι απογοητευμένος από όλα. Και ψάχνει να βρει τρόπους για να απαλύνει τον πόνο του, αλλά δεν μπορεί να το καταφέρει.

Όταν τελείως απελπισθεί, τότε καταλήγει σε ένα ιδιότυπο στάδιο αθεϊσμού. «Διαγράφεται κιόλας ένας τρίτος τύπος αθεϊσμού, που θα μπορούσαμε να τον ονομάσουμε μυστικιστικό. Ψάχνει κανείς για αντίδοτα της “κόκκινης ερήμου” της επιστήμης και της τεχνικής, ζητώντας μια εσωτερικότητά τους, πάντοτε όμως μέσα στα όρια και της μιας και της άλλης - δηλ. μένοντας στην άρνηση του προσωπικού Θεού που έγινε άνθρωπος. Ανακαλύπτουν και πάλι το παράξενο, τις απόκρυφες δυνατότητες του ανθρώπου, τον παλιό συμβολισμό του σύμπαντος». Στο τρίτο αυτό στάδιο αναζητούν την «πνευματικότητα» των ανατολικών θρησκειών, της φιλοσοφίας, αλλά και την ψευδαίσθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης μέσα από ψευτομεσσιανισμούς. Και μπορούμε να πούμε ότι ο σύγχρονος άνθρωπος διακατέχεται από αυτόν τον μυστικισμό που είναι αρρωστημένος.

Από την ανάλυση αυτή εξάγονται μερικά συμπεράσματα.

Το πρώτο είναι ότι δυστυχώς αυτό που είναι ξεπερασμένο στον δυτικό χώρο το ζούμε εμείς στην Ελλάδα. Ζούμε καταστάσεις που ζούσαν οι δυτικοί εδώ και 50 χρόνια. Δυστυχώς αυτό συμβαίνει σε όλα τα ζητήματα. Επηρεαζόμαστε από τη Δύση, αλλά την ξεπερασμένη Δύση, από αυτά που ξεπέρασε η Δύση. Έρχονται σε μας καθυστερημένα μοντέλα ζωής. Έτσι σε πολλά σημεία παρατηρείται το φαινόμενο του αντιθεϊσμού, του πρώτου επαναστατικού σταδίου του αθεϊσμού, που τώρα έχει ξεπεραστεί και στην Δύση, στην οποία ήδη φεύγουν από το δεύτερο στάδιο και αναζητούν το τρίτο, δηλαδή αναζητούν λύτρωση και απαλλαγή από τα εσωτερικά βασανιστικά προβλήματα. Εμείς πάντα είμαστε καθυστερημένοι.

Το δεύτερο είναι ότι στην Ορθόδοξη Παράδοση έχουμε μια υγιή πνευματικότητα, ισορροπημένη και ζωντανή, την οποία μπορούμε να ζήσουμε και να ξεφύγουμε από την φενάκη του αρρωστημένου μυστικισμού. Μπορούμε να αποκτήσουμε προσωπική γνώση του Θεού. Ο δικός μας Θεός δεν είναι αφηρημένος, Θεός των φιλοσόφων και των στοχαστών, αλλά Θεός αληθινός, ο Θεός των Πατέρων ημών. Γιατί να πέφτουμε σε απρόσωπο μυστικισμό, ανατολικού τύπου ή να γλιστράμε σε μαγείες και άλλα παρόμοια, όταν στην Παράδοσή μας διαθέτουμε πλήρη διδασκαλία και ζωή, που μας οδηγεί στην βίωση του προσωπικού Θεού;

Η Ορθόδοξη Εκκλησία διαθέτει ένα βάθος απύθμενο, που δεν μπορούμε να το διακρίνουμε με γυμνό οφθαλμό. Μπορεί να βλέπουμε την Εκκλησία ως κατεστημένο θεσμό, αλλά πέρα από την επιφάνεια υπάρχει η ζωντανή πραγματικότητα. Υπάρχει η

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

αλήθεια ενσαρκωμένη σε πρόσωπα. Η αναζήτηση αυτής της αλήθειας και η βίωσή της μπορούν να αποτρέψουν την πορεία μας σε έναν αθεϊσμό, που απομυζά την ζωή και όλη την ύπαρξή μας.

(Από το βιβλίο του «**Ποιότητα ζωής**», ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Λεβαδειά, Σελίδες 316)

(Πηγή ηλ. κειμένου: «**Αρχονταρίκι**»)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του Σεβασμιωτάτου πατώντας [εδώ](#)